

Vi mener ikke, at folkehøjskolerne skal specialiseres mere, end de er i dag. Vi skal holde fast i, at skolernes hovedsigte er folkelig oplysning, og at undervisningen skal tilrettelægges sådan, at den er bredt almendannende.

Vi ønsker at holde fast ved princippet om, at folkehøjskoler skal være kostskoler. Det forhold, at man bor på skolen, det intensive samvær, som ministeren skriver i redegørelsen, er jo netop det, der gør folkehøjskolen til noget særligt. Vi vil ikke være med til at gøre folkehøjskolerne til daghøjskoler, det er der ikke behov for, men vi vil gerne være med til at se nærmere på, hvorfor folkehøjskolerne ikke i betydeligt større omfang udnytter 15 pct.s-reglen. Det fremgår af redegørelsen, at kun 2-3 pct. af eleverne er dagelever. Der må være en årsag hertil, som skal analyseres nærmere.

Ministeren spørger i redegørelsen, om korte kurser er rigtige kurser. Det kan man jo diskutere. Umiddelbart vil vores svar være: Nej, det er ikke rigtig folkehøjskole. Men vi vil ikke afskære folkehøjskolerne fra at udbyde korte kurser. Betingelsen er, at folkehøjskolerne skal afskæres fra at udbyde hvad som helst. Vi har en opfattelse af, at der måske skal mere styr på og kontrol af, hvad der udbydes. Vi vil ikke betale for rene feriekurser, og vi vil holde fast i, at de korte kurser skal tage udgangspunkt i det folkeoplysende og være bredt almendannende.

Vi vil også godt se nærmere på, hvorfor de 30-60-årige ikke i større omfang benytter folkehøjskolerne, men vi har ingen planer om at ændre reglerne, således at ledige på arbejdsløshedsdagpenge kan gå på folkehøjskole. Vi har konstateret, at partiet Venstre har samme opfattelse.

Vi har i øvrigt den opfattelse, at der er mulighed langt hen ad vejen. Hvorfor benytter f.eks. erhvervslivet sig ikke af folkehøjskolerne, det erhvervsliv, der i dag lægger stor vægt på brede, almene kvalifikationer? Man kan benytte sig af uddannelsesloven – det kan de ledige i øvrigt også – og man kan benytte sig af loven om voksenuddannelsessøtte. Er det kursuslængden, der er noget galt med? Så må vi se på det. Eller er det indholdet af udbudet, der ikke tiltrækker?

Vi mener faktisk, at vi skal have set nærmere på, om folkehøjskolerne ikke i større omfang, end det sker i dag, kan deltage i den internationaliseringsproces, der sker i vort samfund. Vi mener, at folkehøjskolerne kan medvirke til den demokratiseringsproces, der er i gang i Øst-

europa. Vi ved godt, at det sker i et vist omfang, men det kunne måske være mere. Men her spiller økonomien naturligvis ind. Derfor må vi tage det forbehold, at vi her må holde tingene op imod hinanden. Hvad vil vi, og hvad vil vi betale for?

Vi mener ikke, at folkehøjskolernes aktiviteter skal indgå som en del af det formelle kompetencesystem. Det vil på lang sigt betyde et farvel til det, som vi alle synes er godt ved folkehøjskolerne. Jeg har i øvrigt en opfattelse af, at rigtig mange i højskoleverdenen vil have sig frabedt den tankegang.

I Socialdemokratiet mener vi, at det må være oplagt, at folkehøjskolerne deltager aktivt i integrationsprocessen af flygtninge og indvandrere. Der er efter vores opfattelse en fin harmoni mellem det, folkehøjskolerne kan, og det behov, der er for, at vi får integreret flygtninge og indvandrere. Formidling af dansk kultur og kulturtraditioner, almendannende undervisning, herunder i sproget: Det kan folkehøjskolerne, og det er der behov for i integrationsprocessen. Dermed ikke sagt, at folkehøjskolerne skal være rene sprogskoler. Det skal de ikke, den opgave skal andre løse.

Alt i alt mener vi i Socialdemokratiet, at der fortsat vil være en fremtid for folkehøjskolerne, men det kræver vilje til tilpasning og omstilling, og her skal politikerne selvfølgelig medvirke. Socialdemokratiet vil gerne medvirke til den proces.

Else Winther Andersen (V):

Det er dejligt, at undervisningsministeren nu er kommet med redegørelsen om højskolerne. Det vil Venstre gerne sige tak for.

Det er en debat om højskolernes fremtid, som Venstre længe gerne har villet have. Vi ønsker, at denne redegørelse skal give en større klarhed for højskolerne over, hvilke fremtidige rammer de skal virke under. Jeg siger udtrykkeligt rammer, da Folketinget kun skal skabe de rammer, inden for hvilke højskolerne skal arbejde, og det er de enkelte højskoler, der skaber indholdet med den forskellighed, det også giver.

Måske mere end nogen sinde i vores historie har vi brug for de frie dannelsesskoler, som kan tænde ild i de unges hjerter og hjerner og være arnested for ægte engagement, for fællesskabsfølelse, initiativlyst, iværksætterkultur og ikke mindst fordybelse.

I dag er vi et veluddannet folk. Har vi ikke nået alt det, vi ville? Jo, det har vi på mange